

Тетяна Муравська,
студентка 53 групи,
ННІ філології та журналістики.
(науковий керівник – **доцент Шевцова Л. С.**)

Культурологічний підхід до розвитку зв'язного мовлення

Рівень естетичної компетентності знаходиться в тісному зв'язку із загальним культурним рівнем людини. Саме тому проблема формування естетичної компетентності молоді засобами народознавства набуває особливої актуальності в умовах розвитку української державності. Суспільство сьогодення потребує творчо активної особистості, естетично компетентної, яка здатна орієнтуватись у майбутньому і водночас шанувати, збагачувати історико-культурну спадщину свого народу.

Метою статті є простежити складові культурологічного підходу на розвиток зв'язного мовлення учнів.

Щоб глибше розібратися з проблемою принципів та умов формування естетичної компетентності школярів, маємо визначити, що ж означає термін «принцип». *Принцип* (від лат. - начало, основа) - основоположні ідеї, вихідні положення, які визначають зміст, форми й методи навчальної роботи відповідно до мети виховання та закономірностей процесу навчання[2].

А. М. Богуш виокремила такі принципи застосування естетичних компетенцій в навчальному процесі: взаємозв'язок і взаємозумовленість принципів з життям і сьогоденням, практикою навчання молоді, принципи історизму, краєзнавства, регіонального підходу до ознайомлення з народознавчим матеріалом [1].

У зв'язку з розвитком зв'язного мовлення слід визначити умови естетичної компетентності. У великому тлумачному словнику сучасної української мови (за ред. В.Т. Бусела, 2004 р.) термін «умова» визначається як: 1) необхідна обставина, від якої залежить здійснення чого-небудь; 2) особливості реальної діяльності, за яких відбувається чи здійснюється що-небудь [3].

Умова - це філософська категорія, яка виражає відношення предмета до навколишніх явищ. Умови становлять те середовище, оточення, в якому явище виникає, існує, розвивається [3].

На основі вивчення психолого-педагогічної літератури можемо виділити такі умови:

- зорієнтованість навчально-виховного процесу загальноосвітніх закладів на формування естетичної компетентності учнів;
- цілеспрямоване формування позитивної мотивації щодо використання ілюстративного, інформативного і практичного спрямування;
- створення атмосфери для розвитку кожної особистості, виховання толерантності щодо інших культур та націй, навчання рідною мовою, шанування народної культури та народних традицій.

Як показало проведене педагогічне дослідження, розвиток зв'язного мовлення відбувається набагато якісніше та результативніше за умови врахування культурологічного підходу, що відобразилося в аналізі та створенні текстів відповідного спрямування. Важливу роль у цьому процесі зіграло врахування культурологічних принципів та умов. Якісний показник на декілька відсотків був вищим у експериментальній групі, а рівень сформованих мовленнєвих умінь (визначати головну думку, членувати текст та мікротеми, добирати мовні засоби тощо) значно покращився в результаті проведення дослідження.

Отже, до найважливіших умов культурологічного підходу відносимо формування естетичної компетентності учнів та спираємося на цілий ряд принципів: культуровідповідності, гуманізації, народності та ін. Слід ураховувати принципи історизму, краєзнавства, взаємозв'язку із сьогоденням тощо у процесі формування мовленнєвих умінь та навичок.

Використана література:

1. Богуш А. Мовленнєвий розвиток дітей: сутність та шляхи реалізації / А. Богуш // Дошкільне виховання. – 1999. – № 6. – С. 3-5.

2. Концепція естетичного виховання учнівської молоді в умовах відродження української національної культури // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 1992. – № 5. – С. 2-10.

3. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / За ред. І. М. Пентилюк. – К.: Ленвіт, 2009. – 290 с.